

Reactie MVO Platform op aanbevelingen voor Nederland door het VN-verdragscomité voor het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR)

Het MVO Platform verwelkomt de uitnodiging om specifieke aanbevelingen van het VN-verdragscomité voor het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) te duiden vanuit de expertise van het MVO Platform en leden. Het MVO Platform zet in deze brief onze aandachtspunten uiteen en doet voorstellen voor maatregelen om deze aanbevelingen op te volgen.

Official development assistance and international cooperation (paragraaf 14 en 15)

Het MVO Platform deelt de zorgen van het VN-verdragscomité dat onder het kabinet-Schoof er flink is gesneden in het ODA-budget en de koppeling met het BNI is losgelaten. Dit terwijl Nederland binnen de VN en de OESO heeft afgesproken om 0,7% van het BNI te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Op dit moment geeft Nederland echter maar ongeveer 0,62% uit, met verdere daling naar 0,44% in het vooruitzicht. Dit is schadelijk voor de geloofwaardigheid en positie van Nederland internationaal. Het MVO Platform onderschrijft daarom de aanbeveling van het VN-verdragscomité om de koppeling tussen het ODA-budget en het BNI van ten minste 0,7% in stand te houden. Deze aanbeveling wordt tevens gesteund door een meerderheid van de Tweede en Eerste Kamer.

Daarnaast is ook het MVO Platform kritisch over de koppeling tussen ontwikkelingssamenwerking en handel zoals uiteengezet in de beleidsbrief *Doen waar Nederland goed in is*. Door te stoppen met het ondersteunen van projecten gericht op gendergelijkheid, onderwijs, cultuur en inzet op klimaat, maatschappelijk middenveld en multilaterale samenwerking te verminderen ondermijnt het kabinet eerdere vooruitgang op de verwezenlijking van economische, sociale en culturele rechten. Om de eerdere miljarden bezuiniging te compenseren roept het MVO Platform op tot meer investeringen in ODA. Daarnaast is, door het sterk aan elkaar verbinden van hulp, handel en investeringen, het beleid vooral gericht op Nederlands eigen- en bedrijfsbelangen en gaat het voorbij aan de oorspronkelijke ODA doelen en het terugdringen van mensenrechtenschendingen en milieuschade in internationale waardeketens.

Het MVO Platform is daarnaast [bezorgd](#) over de krimpende ruimte voor maatschappelijke organisaties wereldwijd. Maatschappelijke organisaties zijn cruciaal voor onze democratie. Zij luisteren naar wat er leeft, geven een stem aan wie niet gehoord wordt en dagen de overheid uit om beter beleid te maken. Dat geldt ook voor het buitenland- en ontwikkelingsbeleid. De kennis en input van maatschappelijke organisaties zorgen ervoor dat beleid aansluit bij de realiteit in andere landen. Het kabinet-Schoof maakt dit echter moeilijker, door belangenbehartiging en beïnvloeding door maatschappelijke organisaties richting de Nederlandse politiek met overheidsfinanciering onmogelijk te maken en daarmee de stem van maatschappelijke organisaties te verzwakken.

Business and human rights (paragraaf 18 en 19)

Bindende regelgeving voor bedrijven om mensenrechtenschendingen en milieuschade in internationale waardeketens aan te pakken is een prioriteit voor het MVO Platform. Waar de ontwikkelingen in 2024 nog hoopvol waren, is de Corporate Sustainability Due Diligence Legislation (CSDDD) na het bereikte politieke akkoord van december 2025 inmiddels ernstig afgezwakt. Het MVO Platform [uite eerder ongenoegen](#) over deze ontmanteling.

Een [brede beweging](#) van bedrijven, ondernemers, maatschappelijke organisaties, vakbonden en academici heeft in de afgelopen maanden steun uitgesproken voor het behouden van de oorspronkelijke CSDDD als essentiële stap richting een duurzame, concurrerende en toekomstbestendige economie. De Nederland en de EU schuiven met dit akkoord goede regelgeving aan de kant en verkiezen de belangen van achterblijvers op MVO-gebied boven het aanpakken van mensenrechtenschendingen en milieuschade. Bovendien is door aanpassing van de reikwijdte deze wet alleen nog maar van toepassing zijn op zo'n [80 Nederlandse bedrijven](#), en blijft het ver achter bij de aanbeveling van het VN-verdragscomité om wetgeving te laten gelden voor alle Nederlandse bedrijven.

Daarnaast zijn de bepalingen over het harmoniseren van civiele aansprakelijkheid binnen de EU uit de CSDDD geschrapt. Dit resulteert in versnippering, onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor zowel slachtoffers, maatschappelijke organisaties, vakbonden, als bedrijven vanwege de verschillende nationale rechtssystemen binnen de EU. Wel kan de Autoriteit Consument en Markt (ACM), als toezichthouder voor de CSDDD nog wel boetes opleggen van maximaal 3% van de netto jaaromzet van een bedrijf. Of dit slachtoffers van mensenrechtenschendingen of milieuschade effectief toegang tot recht geeft is afhankelijk van de opdracht en het mandaat dat de ACM krijgt. Vanwege de beperkte reikwijdte van de CSDDD zal het Nationaal Contactpunt voor de OESO Richtlijnen (NCP) een relevant mechanisme blijven voor slachtoffers van misstanden door bedrijven. Het MVO Platform deelt de [aanbevelingen voor het versterken van het NCP](#) die eerder door OECD Watch zijn gedaan.

Het is nu aan Nederland om bij de omzetting van de CSDDD naar de Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen (WIVO) tekortkomingen te verhelpen en uiteindelijk wetgeving in te voeren die mens en milieu daadwerkelijk beschermt. Een concreet aandachtspunt bij het opstellen van WIVO is dat de CSDDD nu nog sterker afwijkt van het internationale normenkader van de OESO-richtlijnen en de VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten, die al jaren de basis vormen voor Nederlands overheidsbeleid.

Daarnaast vraagt het MVO Platform de overheid om uitgebreid flankerend beleid op te stellen dat ervoor zorgt dat bedrijven aan de verplichtingen die voortkomen uit de CSDDD voldoen. Daarbinnen pleit het MVO Platform voor het versterken van de rol voor maatschappelijke organisaties, zodat zij middels hun expertise en toegang tot werkenden en belanghebbenden een essentiële bijdrage kunnen leveren aan het identificeren van mensenrechtenrisico's in ketens en de uitvoering van MVO-beleid door bedrijven en overheden.

Zonder effectieve invulling van de duurzaamheidsambities en aanvullend flankerend beleid zal de WIVO een gemiste kans zijn om misstanden in toeleveringsketens voortvarend en effectief aan te pakken en ondernemen met respect voor mensenrechten en het milieu de norm te maken.

Daarnaast beveelt het MVO Platform aan dat de overheid, op basis van de in 2026 geplande IOB evaluatie van het IMVO-beleid, een nieuw Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten opstelt waarin met gerichte maatregelen om ervoor te zorgen dat ook bedrijven die nu buiten de reikwijdte van de CSDDD vallen effectief worden gestimuleerd misstanden in waardeketens te identificeren en aan te pakken.

Climate change (paragraaf 20 en 21)

Het MVO Platform deelt de zorgen van het VN-verdragscomité dat Nederland nog te weinig inzet toont om de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs te halen. Dit terwijl wereldwijd, en ook in Europa, mensen de gevolgen van klimaatverandering, overstromingen, bosbranden, droogte, al ondervinden. Degene in het globale zuiden, die het minst bijdragen aan deze klimaatcrisis, worden er het hardst door getroffen.

Het is volgens het MVO Platform essentieel dat zowel bedrijven als de Nederlandse overheid stevig inzetten om klimaatverandering tegen te gaan. Dit is in lijn met de uitspraak van het Internationale Gerechtshof die de staten verplicht om de GHG-emissiereductie van bedrijven te reguleren. Hoewel Nederland voorstander was een verplichting voor bedrijven om klimaattransitieplannen op te stellen en uit te voeren, is deze verplichting uit de herziene CSDDD geschrapt. Dit betekent een flinke stap terug in de verplichtingen voor bedrijven om hun CO₂-uitstoot in lijn te brengen met het Parijs-akkoord. Deze wijziging geeft bovendien een zorgwekkend signaal af aan het bedrijfsleven dat klimaatverandering niet langer een prioriteit is waarvoor dringende actie nodig is. Het MVO Platform pleit daarom voor nieuwe maatregelen om ervoor te zorgen dat bedrijven hun GHG-emissies in lijn met het Parijs-akkoord reduceren en klimaattransitieplannen moeten uitvoeren..

Het maatschappelijk middenveld heeft meerdere voorstellen gedaan om het Nederlands klimaatbeleid te verbeteren. Zo hebben Milieudefensie en OxfamNovib bijvoorbeeld concreet een aantal [belastingmaatregelen](#), waaronder het uitfaseren van fossiele subsidies, [de CO₂-heffing](#) en extra belasting voor lucht- en scheepvaart voorgesteld om een aanzienlijke CO₂-reductie te realiseren. Naast vermindering van uitstoot en pleit het maatschappelijk middenveld ook voor een afbouwplan voor fossiele brandstoffen en een eerlijke verdeling van de kosten van de energietransitie. Samen met koplopers in het bedrijfsleven heeft Milieudefensie [verschillende voorstellen](#) gedaan die de energietransitie kunnen verbeteren en versnellen.